

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Grosu Dragoș în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Grigoreț Vitalie xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.04.2021 – 14.06.2021;

Instanță de apel: 09.07.2021 – 21.12.2021;

Instanță de recurs: 23.03.2022 – 11.05.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Briceni din 14 iunie 2021, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Grigoreț Vitalie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.217 alin.(2) Cod penal, la muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 100 ore.

Solicitarea acuzatorului de stat de a fi încasate cheltuielile de judecată de la Grigoreț Vitalie, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin sentința, prima instanță s-a expus asupra corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Grigoreț Vitalie, în vara anului 2020, intenționat, fără scop de înstrăinare, în mod ilegal, contrar prevederilor Legii cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor nr. 382-XIV din 06.05.1999, conform căreia sunt stabilite restricții asupra circulației substanțelor stupefiante și psihotrope, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând și admitând în mod conștient survenirea urmărilor prejudicioase, a depistat agățat de stâlpul de la poarta gospodăriei sale amplasată în xxx, un pachet din polietilenă de culoare neagră cu plante semiuscate de marijuana, pe care le-a luat, le-a uscat, le-a fărâmițat și le-a păstrat pentru consum personal la domiciliul său din xxx. La data de 19.11.2020, ora 14:00, în cadrul efectuării acțiunii procesuale sub formă de percheziție la domiciliul lui Grigoreț Vitalie, amplasat în xxx, de către colaboratorii de politie ai Inspectoratului de Politie Briceni, a fost depistat și ridicat din

șopronul de lângă casă o sacoșă polimerică de culoare neagră cu inscripția „THANK YOU”, având în interior masă vegetală semi-mărunțită, uscată, de culoare verde, cu miros specific, asemănător cu cânepa, iar din odaia unde locuiește, în geanta personală, a fost depistată și ridicată o lulea din lemn, destinată consumului de droguri, cu depuneri pe pereții interiori a unei substanțe de culoare cafenie.

Conform raportului de constatare tehnico-științific nr.34/12/2-R-1226 din 11 martie 2021, masa vegetală uscată de culoare verde, prezentată spre examinare, depistată și ridicată la 19.11.2020, în cadrul efectuării percheziției la domiciliul cet. Grigoreț Vitalie, situat în xxx, reprezintă marijuană, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Masa substanței stupefiante „marijuană” constituie 65,358 gr. (masă uscată).

Depunerile de substanță cafenie de pe suprafața internă a lulelei confecționate din lemn, prezentată spre examinare, depistată și ridicată în aceleași circumstanțe, reprezintă rășină de canabis care se atribuie la substanțe stupefiante.

Masa substanței stupefiante „rășină de canabis” constituie 0,05 gr. (masă uscată).

Potrivit compartimentului I, poziția 7, a Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006, masa totală a substanței stupefiante „marijuană” de 65,358 gr. (masă uscată) și substanța stupefiantă „rășină de canabis” de 0,05 gr. (masă uscată), se atribuie la cantități mari.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal, cu indicii calificativi: prelucrarea și păstrarea drogurilor, săvârșită fără scop de înstrăinare și în proporții mari.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea neîncasării cheltuielilor de judecată, rejudecarea cauzei în această parte, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 1 680 lei, cu titlul de cheltuieli de judecată.

În motivarea cerințelor sale, acuzatorul de stat a invocat următoarele argumente:

- instanța de fond în mod neîntemeiat a respins demersul acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpatul Grigoreț Vitalie a cheltuielilor de judecată ce au fost suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor de urmărire penală și anume: raportul de constatare tehnico-științific nr.34/12/2-R-1226 din 11 martie 2021, în mărime de 1 680 lei, fapt ce contravine prevederilor art.227 alin.(1) Cod de procedură penală.

Totodată, legislatorul a expus suficient de clar în art.229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat:

- potrivit art.227 alin.(2) pct. 5) Cod de procedură penală, în cheltuielile judiciare, pe lângă alte sume, intră și cheltuielile legate de efectuarea acțiunilor procesuale;

- cheltuielile judiciare nu se pot confunda cu despăgubirile civile, acestea din urmă putându-se acorda numai în măsura în care infracțiunea a produs pagube materiale. Cu atât mai mult că, cheltuielile judiciare există în orice proces penal, în timp ce despăgubirile civile pot fi acordate numai dacă în procesul penal a fost înaintată o acțiune civilă;

- cheltuielile judiciare necesită a fi deosebite de cheltuielile legate de administrarea justiției, în care se includ sumele alocate pentru retribuirea muncii angajaților organelor de urmărire penală, a procurorilor, judecătorilor, a personalului auxiliar, pentru întreținerea localurilor unde funcționează aceste organe, a locurilor de

detenție și întreținere a bănușilor, învinușilor și inculpașilor deșinuș preventiv;

- în faza de urmărire penală au fost realizate acșuni în vederea asigurării evaluării cuantumului real al cheltuielilor judiciare suportate de către stat pentru desfășurarea procesului penal, în special cele ce țin de efectuarea expertizelor, efectuarea nemijlocită a acșunilor procesual penale;

- la materialele cauzei penale au fost anexate probe certe, care dovedesc faptul suportării cheltuielilor judiciare în sumă de 1 680 lei, solicitate de către acuzator de a fi încasate de la Grigoreș Vitalie, însă instanța de judecată nu a dat apreciere acestui fapt.

La rapoartele de expertize judiciare, expertul a anexat informașia cu privire la cheltuielile suportate, avansarea cheltuielilor judiciare de către stat își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit. Temeiul obligașiei de a suporta cheltuielile judiciare, distinge că inculpatul condamnat va suporta aceste cheltuieli în baza vinovășiei sale infracșionale, deoarece fără săvârșirea infracșionii, astfel de cheltuieli nu s-ar fi făcut.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curșii de Apel Bălșii din 21 decembrie 2021, a fost admis apelul, casată parșial sentinșa, în partea respingerii cerinșei privind încasarea cheltuielilor judiciare, cu pronunșarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanșă, prin care s-a dispus de a încasa din contul inculpatului Grigoreș Vitalie în folosul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 1 680 lei.

4.1. În motivarea solușiei sale, instanșta de apel a reșinut că probele verbale, coroborează întru tot cu cele material-scrise administrate pe caz, cărora instanșta de fond le-a dat o apreciere obiectivă în corespundere cu prevederile art.art.100-101 Cod de procedură penală, detaliat expunându-le în conșinutul sentinșei de condamnare, fapt pentru care expunerea lor repetată rămâne a fi inutilă.

Instanșta de apel a menșionat că, în baza probelor administrate pe caz, prima instanșă corect a concluzionat ca fiind dovedită vinovășia inculpatului Grigoreș Vitalie în săvârșirea infracșionii prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal.

4.2. Totodată, instanșta de apel a constatat pozișia greșită a primei instanșe privind respingerea cerinșei procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, suportate în legătură cu dispunerea și efectuarea Raportului de constatare tehnico-știinșific nr.34/12/2-R-1226 din 11.03.2021 în sumă de 1 680 lei.

Astfel, instanșta de apel reiterând prevederile art.art.143 alin.(1) pct.6), 229 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, a evidenșiat că achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privinșa căreia urmărire penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. Scutirea condamnașilor de la plata acestor sume urmează să reprezinte o excepșie, însă nu o regulă. La caz, instanșta de apel reșine că, nu a fost confirmată o stare financiară precară a inculpatului, care ar justifica scutirea de la plata sumelor respective.

Instanșta de apel a stabilit că, în prezenta cauză penală, a fost dispusă efectuarea acșunilor procesuale și anume: raportul de constatare tehnic-știinșific nr.34/12/2-R-1226 din 11.03.2021, pentru care a fost achitată suma totală de 1 680 lei.

Dreptul discreșionar al instanșei - de încasare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor la caz, rezultând din prevederile art.229 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, urmează a fi interpretate ținând cont de modificările operate prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare la 09.02.2018, prin care a fost exclus alin.(2) al art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile

prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat, respectiv voința legiuitorului a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile pentru efectuarea expertizelor.

Așadar, instanță de apel a considerat că cheltuielile judiciare suportate de către stat pentru efectuarea raportului de constatare tehnic-științific, urmează a fi încasate de la inculpat în beneficiul statului.

5. Avocatul Grosu Dragoș în interesele inculpatului, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă cu recurs decizia și solicită casarea parțială a acesteia, în latura cheltuielilor de judecată, cu menținerea fără modificări a sentinței.

În motivarea cerințelor a invocat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă casării, instanța greșit a impus inculpatul să achite expertizele judiciare.

Potrivit prevederilor art.75 alin.(3) din Legea nr.68 din 14 aprilie 2016, în cazurile penale cheltuielile pentru efectuare a expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) Cod de procedură penală. Cazuri de excepție, prevăzute la art.142 alin.(2) Cod de procedură penală, sunt legate de cererile despre efectuarea expertizei, înaintate de părțile procesului penal, din inițiativă proprie și pe cont propriu.

Consideră că, instanță de apel a făcut o interpretare extensivă a dispozițiilor art.227 Cod de procedură penală, care prevede expres care sunt cheltuielile judiciare și din ce sume se plătesc. Totodată, susține că, expertizele judiciare nu sunt incluse în categoria cheltuielilor judiciare prevăzute de art.227 Cod de procedură penală.

În contextul celor expuse, prima instanță corect a respins ca neîntemeiată solicitarea acuzatorului de stat de a fi încasată de la inculpatul Grigoreț Vitalie în folosul statului suma de 1 680 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, constituite din efectuarea rapoartelor de expertiză.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință procurorul, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanță de apel a adoptat soluția în conformitate cu modificările art.143 Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal reține că, este invocat temeiul pentru recurs prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că, acestea nu coroborează cu materialele cauzei și sunt invocate neîntemeiat de către titular, reieșind din raționamentele ce urmează.

În esență, recurentul critică decizia doar din considerentul că, în viziunea sa, instanța de apel greșit a admis apelul și a dispus încasarea din contul inculpatului a sumei de 1 680 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate la efectuarea raportului de constatare tehnic-științific.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că

instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a admite solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 1 680 lei, suportate pentru efectuarea raportului de constatare tehnic-științific.

Art.227 alin.(2) Cod de procedură penală stipulează că, cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, instanța de recurs relevă dispoziția art.229 alin.(2) Cod de procedură penală potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Prin urmare, se atestă că norma dată poartă un caracter facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

În plus, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că, cheltuielile de efectuare a expertizei urmează să fie achitate din bugetul de stat. Prin legea nr.316 din 22 noiembrie 2017 (în vigoare din 09 februarie 2018), a fost exclus alin.(2) din art.143 Cod procedură penală, raportul de constatare tehnic-științific în cază fiind efectuat după aceste modificări.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal concluzionează că, suma de 1 680 lei a fost necesară pentru efectuarea raportului de constatare tehnic-științific.

În această ordine de idei, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care corect a admis solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în suma de 1 680 lei.

De asemenea, Colegiul penal ține să remarce că, pornind de la relevanțele art.art.229 alin.(1) și (3), 6 pct.11¹), 27, 414 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Mai mult, recurentul nu a formulat argumente indubitabile care să ateste că nu este acceptabilă soluția de a lăsa plata cheltuielilor judiciare pe seama inculpatului și că, în speță, urmează a fi pusă plata acestor cheltuieli în sarcina statului. Este întemeiat argumentul instanței de apel precum că, scutirea condamnaților de la plata cheltuielilor de judecată urmează să reprezinte excepția, dar nu regula.

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate (f.d.144-149) în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un

răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În contextul celor menționate, Colegiul penal conchide că, la examinarea cauzei de către instanța de apel, au fost respectate prevederile legale prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală, iar eroarea de drept invocată de către recurent prescrisă la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată la examinarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Grosu Dragoș în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Grigoreț Vitalie xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată motivat la 06 iulie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie